

Kapittel 2 - Løsningsforslag kontrollspørsmål

1. Et regnskap er en redegjørelse for anskaffelse og anvendelse av penger.
2. Regnskap føres fordi noen har stilt penger til disposisjon slik at en virksomhet kan drives, og regnskapet er en dokumentasjon på hva pengene er benyttet til.
3. Periodisering vil si at vi definerer hva *inntekter* og *kostnader* er. En inntekt er vederlag for utført arbeid en periode, mens en kostnad er forbrukte ressurser som har muliggjort den samme inntekten. Når en inntekt eller kostnad oppstår, skal de resultatføres.
4. Finansregnskapet, skatteregnskapet og driftsregnskapet.
5. Resultat, balanse og kontantstrøm.
6. Eiendeler = egenkapital + gjeld, som kan deles opp i: anleggsmidler + omløpsmidler = innskutt egenkapital + opptjent egenkapital + langsiktig gjeld + kortsiktig gjeld
7. Resultatet er en detaljering av opptjent egenkapital i balansen.
8. Skillet mellom kort og lang sikt trekkes gjerne ved 12 måneder. Kortsiktige poster i balansen er *omløpsmidler* og *kortsiktig gjeld*. Langsiktige poster er *anleggsmidler*, *egenkapital* og *langsiktig gjeld*.
9. Kostnad er forbruk, utgift er anskaffelse, og utbetaling pengestrømmen.
10. Kostnaden ved å låne penger, er renter, det vil si at periodens kostnad er kr 50 000. Avdrag er ingen kostnad.
11. Det er mulig da ikke alle poster i resultatet innebærer likviditetsendringer. På samme måte kan det ha funnet sted transaksjoner som ennå ikke fremkommer som inntekter eller kostnader i resultatet, men som likevel endrer banksaldoen (likviditeten). For eksempel investering i maskiner, anskaffelse av varelager, og opptak av lån.
12. Svaret på dette vil være individuelt, men regnskapet dokumenterer ressursforbruk, og balanseligningen gjør det mulig å systematisere hva vi eier og hva vi skylder, og hva dette har bidratt til i en gitt periode. Dette kan i neste instans benyttes til analyser som kan gi grunnlag for forbedringer.

Kapittel 2 - Løsningsforslag oppgaver

1. Påvirkning bedriftens resultat (R) og likviditet (L):

	Reduserer	Uendret	Forbedrer
Sender tilbud til kunde		R/L	
Kunden forhandler om prisen		R/L	
Kontantsalg			R/L
Sender faktura med 30 dagers betalingsfrist		L	R
Kunden betaler faktura vi sendte over		R	L
Kontant kjøp av råvarer	L	R	
Kjøp av råvarer på kreditt		R/L	
Produksjon av råvarene	R	L	
Betaling av råvarene kjøpt på kreditt	L	R	
Betaling av merverdiavgift	L	R	
Lønn bokføres og betales	R/L		
Arbeidsgiveravgift bokføres	R	L	
Arbeidsgiveravgift betales	L	R	
Kjøp av nye møbler som betales kontant	L	R	
Avskrivning på møblene	R	L	
Opptak av nytt lån		R	L
Betaler avdrag på lån	L	R	
Mottar rente på bankinnskudd			R/L
Betaler skatt for bedriften	L	R	
Setter av skattetrekk for ansatte på sperret konto	L	R	
Innbetaling av ny aksjekapital		R	L
Utbetaling av utbytte til eierne	L	R	

2. Påvirkning bedriftens balanse:

	Eiendeler Øker/Reduseres	Egenkapital Øker/Reduseres	Gjeld Øker/Reduseres
Sender tilbud til kunde			
Kunden forhandler om prisen			
Kontantsalg	X	X	
Sender faktura med 30 dagers betalingsfrist	X	X	
Kunden betaler faktura vi sendte over	X		
Kontant kjøp av råvarer	X		
Kjøp av råvarer på kreditt	X		X
Produksjon av råvarene	X	X	
Betaling av råvarene kjøpt på kreditt	X		X
Betaling av merverdiavgift	X		X
Lønn bokføres og betales	X	X	
Arbeidsgiveravgift bokføres		X	X
Arbeidsgiveravgift betales		X	X
Kjøp av nye møbler som betales kontant	X		
Avskrivning på møblene	X	X	
Opptak av nytt lån	X		X
Betaler avdrag på lån	X		X
Mottar rente på bankinnskudd	X	X	
Betaler skatt for bedriften	X		X

Setter av skattetrekk for ansatte på sperret konto	X		X
Innbetaling av ny aksjekapital	X	X	
Utbetaling av utbytte til eierne	X		X

3. Livid Jeans AS – årets innkjøp:

UB varer = IB varer + kjøp – forbruk

$$(1\,000\,000 + 100\,000) = 1\,000\,000 + x - 5\,000\,000$$

$$1\,100\,000 - 1\,000\,000 + 5\,000\,000 = x$$

Kjøp ekskl. mva. = kr 5 100 000

4. Economia AS – varekjøpet inkl. mva.:

$$\text{Solgte varers kostpris: } 125\,000/1,25 \times (1 - 60\%) = 40\,000$$

Varekjøp = varekostnad – beholdningsreduksjon

$$\text{Varekjøp} = 40\,000 - 30\,000$$

$$\text{Varekjøp inkl. mva.} = 10\,000 \times 1,25 = \underline{\text{kr 12 500}}$$

5. Lineære avskrivninger:

Lineære avskrivninger per år = (anskaffelsesverdi – utraneringsverdi)/forventet levetid i antall år

$$\text{Lineære avskrivninger} = (\text{kr } 1\,000\,000 - 0)/5 \text{ år} = \text{kr } \underline{200\,000}$$

År	Inngående balanse (kr)	Årets avskrivning (kr)	Utgående balanse (kr)
1	1 000 000	200 000	800 000
2	800 000	200 000	600 000
3	600 000	200 000	400 000
4	400 000	200 000	200 000
5	200 000	200 000	0
Sum		1 000 000	

Ved lineære avskrivninger blir årlig avskrivning den samme, gitt at avskrivningene løper fra 1. januar.

6. Resultat før skatt etter regnskapsføring av avskrivninger:

$$\text{Årlige lineære avskrivning: } (\text{kr } 600\,000 - \text{kr } 60\,000)/5 \text{ år} = \text{kr } 108\,000 \text{ per år.}$$

$$\text{Årets avskrivning: } \text{kr } 108\,000/12 \text{ mnd.} \times 2 \text{ mnd.} = \text{kr } 18\,000$$

$$\text{Årets resultat før skatt} = \text{kr } 900\,000 - \text{kr } 18\,000 = \underline{\text{kr } 882\,000}$$

7. Austmann AS – differanse lineære avskrivninger og produksjonsenhetsmetoden. (Det anbefales å løse oppgaven ved hjelp av regneark).

$$\text{Årlige lineære avskrivning: } (\text{kr } 50\,000\,000 - \text{kr } 5\,000\,000)/10 \text{ år} = \text{kr } 4\,500\,000 \text{ per år.}$$

År	Inngående balanse (kr)	Årets avskrivning (kr)	Utgående balanse (kr)
1	50 000 000	4 500 000	45 500 000
2	45 500 000	4 500 000	41 000 000
3	41 000 000	4 500 000	36 500 000
4	36 500 000	4 500 000	32 000 000
5	32 000 000	4 500 000	27 500 000
6	27 500 000	4 500 000	23 000 000
7	23 000 000	4 500 000	18 500 000
8	18 500 000	4 500 000	14 000 000
9	14 000 000	4 500 000	9 500 000
10	9 500 000	4 500 000	5 000 000
Sum		45 000 000	

Produksjonsenhetsmetoden: Avskrivning år 1: $(\text{kr } 50\,000\,000 - \text{kr } 5\,000\,000) \times \frac{200\,000 \text{ liter}}{5\,600\,000 \text{ liter}} = \text{kr } 1\,607\,143$. For de øvrige år endres kun telleren i uttrykket etter parentesen.

År	Inngående balanse (kr)	Årets avskrivning (kr)	Utgående balanse (kr)
1	50 000 000	1 607 143	48 392 857
2	48 392 857	2 410 714	45 982 143
3	45 982 143	4 017 857	41 964 286
4	41 964 286	4 017 857	37 946 429
5	37 946 429	4 821 429	33 125 000
6	33 125 000	5 223 214	27 901 786
7	27 901 786	5 424 107	22 477 679
8	22 477 679	5 625 000	16 852 679
9	16 852 679	5 825 893	11 026 786
10	11 026 786	6 026 786	5 000 000
Sum		45 000 000	

Ved utløpet av år 3 er differansen av verdien $\text{kr } 41\,964\,286 - \text{kr } 36\,500\,000 = \text{kr } 5\,464\,286$ høyere ved bruk av produksjonsenhetsmetoden til avskrivninger enn ved bruk av lineære avskrivninger.

8. Avskrivninger saldometoden – anskaffelsesverdi:

Saldoavskrivninger de neste år = (inngående balanse anleggsmiddelet) $\times$ Saldoavskrivningssats

Verdi ved begynnelsen av år 3: $320\,000 = X \times 20\% \Rightarrow X = 320\,000/0,20 = 1\,600\,000$. Også i år 2 var avskrivningene 20 %, det vil si at verdien ved årets slutt er 80 % av verdien ved årets begynnelse: $1\,600\,000/0,80 = 2\,000\,000$, og dermed ved inngangen til år 1: $2\,000\,000/0,80 = 2\,500\,000$. Kjøpesummen blir dermed $2\,500\,000 \times 1,25 = \text{kr } 3\,125\,000$

År	IB	Årets avskrivning	UB
1	2 500 000	500 000	2 000 000
2	2 000 000	400 000	1 600 000
3	1 600 000	320 000	1 280 000
4	1 280 000	256 000	1 024 000
5	1 024 000	204 800	819 200
	Osv.	Osv.	Osv.

9. Trondheim Kino – gavekort:

Trondheim Kino må periodisere inntekten, og legge opptjeningsprinsippet til grunn. De har i prinsippet fått innvilget et lån fra en kunde. Innbetalingen føres for eksempel debet konto 1920 Bank kr 216 og kredit konto 2970 Uopptjent inntekt kr 216, det vil si som balanseposter. Når gavekortet benyttes til neste år, kan de inntektsføre for eksempel kredit konto 3000 Inntekt kr 192,86. Motposten blir debet Uopptjent Inntekt kr 216 og kredit Utgående mva. kr 23,14. Merverdiavgift kan ikke innkreves for tjenesten er levert, unntatt i spesielle tilfeller. Vi kommer fra beløpet inkl. mva. til eks. mva. slik: $kr\ 216/1,12 = kr\ 192,86$. $Mva. = kr\ 216 - kr\ 192,86 = kr\ 23,14$.

10. Hurtigruten – restrukturering:

Resultateffekten det aktuelle året var kr 0. Kostnadene ble tatt da avsetningen ble foretatt, antagelig året før. Avsetningen for restrukturering ble nok gjort med utgangspunkt i sammenstillingsprinsippet og prinsippet om beste estimat. Avsetningen for rettsvister ble antagelig gjort med utgangspunkt i forsiktighetsprinsippet, sammenstillingsprinsippet og beste estimat-prinsippet. I tillegg ligger nok også kongruensprinsippet til grunn ved at avsetningene er resultatført, og ikke tatt direkte mot egenkapitalen. Alt i alt: periodisering.

11. Aker – garantiarbeider:

Dette er basert på sammenstillingsprinsippet som sier at de ressurser som medgår for å frembringe en inntekt, skal bokføres i samme periode.

12. Telenor og Statoil – nedskrivninger:

Verdiendring på aksjer påvirker neppe driftsresultatet for Telenor, det påvirker antagelig finansresultatet. For Statoil derimot, blir driftsresultatet mest sannsynlig forverret med 53,9 milliarder kroner.

13. Fire ulike tilnærminger til bokføring

Balanseligningen:

AM	+	OM	+	Bank	=	IEK	+	OEK	+	LG	+	KG
				+25 000	=			+25 000				
		+10 000			=			+10 000				
				-5000	=			-5000				
		+8000			=							+ 8000

T-kontoer (uten periodeavslutning):

Kundefordringer	Bank	Varelager
2) 10 000	1) 25 000	4) 8000
	3) 5000	

Leverandørgjeld	4) 8000	Inntekter	1) 25 000	Reisekostnader	3) 5000
			2) 10 000		

Tabellarisk basert på T-konto:

Tekst	Saldobalanse 01.09.		Posteringer		Resultat		Saldobalanse 30.09.	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Varelager ferdigvarer			8000				8000	
Kundefordringer			10 000				10 000	
Bankinnskudd			25 000	5000			25 000	5000
Annen egenkapital				30 000				30 000
Leverandørgjeld				8000				8000
Inntekter – kontantsalg				25 000		25 000		
Inntekter – kredittsalg				10 000		10 000		
Reisekostnader			5000		5000			
					5000	35 000		
Overført annen EK			30 000		30 000			
Sum			78 000	78 000	35 000	35 000	38 000	38 000

Tabellarisk basert på fortegnskontoer:

Kontotekst	01.09.	1	2	3	4	5	30.09.
Varelager ferdigvarer					+8000		+8000
Kundefordringer			+10 000				+10 000
Bankinnskudd		+25 000		-5000			+20 000
Annen egenkapital						-30 000	-30 000
Leverandørgjeld					-8000		-8000
Inntekter		-25 000	-10 000				-35 000
Reisekostnader				+5 000			+5000
Overført annen egenkapital						+30 000	+30 000
Kontroll:	0	0	0	0	0	0	0

14. Bokføring av ni transaksjoner: Balanseligningen (bank og mva. skilt ut av pedagogiske hensyn):

	AM	+	OM	+	Bank	=	IEK	+	OEK	+	LG	+	KG	+	Mva.
1			+125			=			+100						+25
2			+60		-75	=									-15
3					-30	=			-10		-20				
4	+30					=							+37,5		-7,5
5			-125		+125	=									
6					+187,5	=			+150						+37,5
			-60			=			-60						
7	-10					=			-10						
8					-37,5	=							-37,5		
9					-40	=									-40
Sum			150			=					150				

Tabellarisk med fortegnskonto:

Kontonr.	Kontotekst	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
1280	Kontormaskiner				+30			-10				+20
1460	Varer for salg		+60				-60					0
1500	Kundefordringer	+125				-125						0
1920	Bankinnskudd		-75	-30		+125	+187,5		-37,5	-40		+130
2050	Annen egenkapital										-170	-170
2220	Langsiktig lån			+20								+20
2400	Leverandørgjeld				-37,5				+37,5			0
2740	Samlekonto mva.	-25	+15		+7,5		-37,5			+40		0
3000	Inntekter	-100					-150					-250
4300	Varer for salg						+60					+60
6000	Avskrivninger							+10				+10
8150	Rentekostnader			+10								+10
8960	Overført annen egenkapital										+170	+170
Sum		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

15. *Economia AS* – Bokføring av lønn (ved løsningen under er det benyttet fortegnskontoer. Det er selvsagt inntet i veien får å benytte T-kontoer eller tabellarisk avslutning basert på T-kontoer):

D/K	Kontonr.	Kontotekst	Beregning				Beløp
D	5000	Lønn					+800 000
K	2380	Kassakreditt					-800 000
D	1950	Skattetrekk, bank					+300 000
K	2600	Skattetrekk					-300 000
D	5180	Feriepenger	kr 800 000	×	12 %	=	+96 000
K	2940	Pålopte feriepenge					-96 000
D	5400	Arbeidsgiveravgift	kr 800 000	×	14,1 %	=	+112 800
K	2770	Skyldig arbeidsgiveravgift					-112 800
D	5182	Arbeidsgiveravgift feriepenge	kr 96 000	×	14,1 %	=	+13536
K	2780	Pålopt arbeidsgiveravgift					-13536
Kontroll:							0

16. *Blink Print & Design AS* – mva. å betale:

$$\text{Utgående mva.} = \text{kr } 5\,000\,000 \times 25\% = \text{kr } 1\,250\,000$$

$$\text{Inngående mva.} = \text{kr } 2\,000\,000 \times 25\% = \text{kr } 500\,000$$

$$\text{Skyldig mva.} = \text{kr } 1\,250\,000 - \text{kr } 500\,000 = \underline{\text{kr } 750\,000}$$

17. *Bedriften Barb AS* – utbetaling driftskostnader inkl. mva.:

$$\text{Betalt i år inkl. mva.} = \text{kostnadsført i år inkl. mva.} + \text{ubetalt ved årets begynnelse inkl. mva.} - \text{ubetalt ved årets slutt inkl. mva.}$$

$$\text{Betalt i år} = \text{kr } 1\,030\,000 \times 1,25 + \text{kr } 87\,500 - \text{kr } 50\,000$$

$$\text{Betalt i år} = \underline{\text{kr } 1\,325\,000}$$

18. *Bedriften Wire AS* – driftskostnader:

Kostnad i år = Totalt betalt i år – Betalt i år, kostnad i fjor + Betalt til neste år, kostnad i år

Kostnad i år = kr 1 000 000 – kr 100 000 + kr 50 000

Kostnad i år = kr 950 000

19. Kisses AS – resultatførte driftskostnader:

Kostnad i år = totalt betalt i år ekskl. mva. – betalt i år, kostnad i fjor – betalt i år, kostnad til neste år

Kostnad i år = kr 263 750/1,25 – kr 22 000 – kr 13 000

Kostnad i år = kr 176 000